

Ελεγειακό αφιέρωμα μνήμης

Στις 15 Μαΐου 2014 έφυγε από κοντά μας ο αγαπημένος συνάδελφός μας, Καθηγητής Παθολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Βασίλης Καραμάνος, δεσπίζουσα μορφή του ιατρικού κόσμου, ιδιαίτερα στο πεδίο του Σακχαρώδους Διαβήτη.

Ο Βασίλης Καραμάνος, με τη χαρισματική, την πολύπλευρη και πολυδύναμη προσωπικότητά του, αλλά και με τη ζεστασιά της ψυχής του, τη γνήσια υπερβατική ανθρωπιά του, τη βαθιά πίστη του στις άφραυτες ανθρωπιστικές αξίες και την πάντα πρόσχαρη και ευγενική φυσιογνωμία του, θα μένει για πάντα στον νου και στην καρδιά όλων μας, όσοι είχαμε την καλή τύχη και το προνόμιο να γνωρίζουμε τον εξαιρετο άνθρωπο, τον διακεκριμένο επιστήμονα, τον επιστήθιο φίλο, τον *Άξιο Λειτουργό της του Ιπποκράτους Τέχνης, που τίμησε τη «Λευκή Μπλούζα»* στον υπέρτατο βαθμό.

Με την πλούσια και πολύτιμη προσφορά του στην επιστήμη και στην κοινωνία, ο Βασίλης Καραμάνος έχει καταγραφεί στην ιστορία της πανεπιστημιακής κοινότητας και του ιατρικού σώματος της χώρας μας, αλλά και πέραν των συνόρων, ως *ιδανικό πρότυπο ανθρώπου και γιατρού*. Με το παράδειγμά του ενέπνευσε τους συνεργάτες του και τους μαθητές του και γενικά τις νεότερες γενιές των διακόνων του ιπποκρατικού λειτουργήματος, που στη σημερινή ιδιαίτερα εποχή της αμφισβήτησης των ανθρωπιστικών αξιών, αναζητούν τα πρότυπα εκείνα που θα τους δώσουν τη θέληση, τη δύναμη και την πίστη για να σταθούν και να προσφέρουν το πολύτιμο επιστημονικό και ανθρωπιστικό τους έργο στο πατροπαράδοτο ιατρικό λειτουργήμα.

Ο καθηγητής Βασίλης Καραμάνος υπήρξε ιδρυτικό μέλος της *Ελληνικής Διαβητολογικής Εταιρείας* και μέλος της *Ευρωπαϊκής Εταιρείας Μελέτης του Διαβήτη (E.A.S.D.)*, αλλά και πολλών άλλων ελληνικών και ξένων εταιρειών επιστημονικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος.

Η προσφορά του στην ιατρική επιστήμη και στην κοινωνία υπήρξε λίαν σημαντική, αν όχι υπερβατική, ιδιαίτερα στο πεδίο του Σακχαρώδους Διαβήτη. Η όλη πανεπιστημιακή δραστηριότητά του και το καταξιωμένο κλινικό, διδακτικό και κοινωνικό έργο του, θα παραμείνουν μνημειώδη. Το πολύτιμο ερευνητικό του έργο στο πεδίο της Διαβητολογίας και η πλούσια συγγραφική του προσφορά, κοσμούν περιλάμπρα με μεγάλο αριθμό αναφορών, τόσο την ελληνική όσο και την παγκόσμια βιβλιογραφία.

Ο Βασίλης Καραμάνος, με την πλούσια προσφορά του, το δη-

μουργικό έργο του και με τις πολύτιμες παρακαταθήκες του, κέρδισε την *πνευματική αθανασία*. Κι όπως είπε ο άγγλος ποιητής του περασμένου αιώνα, Dylan Thomas (1914-1953), αναφερόμενος στην αθανασία του πνεύματος:

“And death shall have no dominion”

«Κι ο θάνατος (στο πνεύμα) δεν θα 'χει εξουσία»

Οποιαδήποτε παρουσίαση της δεσπόζουσας προσωπικότητας του καθηγητή Βασίλη Καραμάνου θα ήταν ελλιπής χωρίς την αναφορά στην αγαπημένη του σύζυγο και σύντροφο της ζωής του, Μαρία Καραμάνου, της οποίας ο ρόλος, με τα αισθήματα που τη χαρακτηρίζουν της μεγάλης αγάπης, στοργής, συμπαράστασης και κατανόησης των αναγκών του ιπποκρατικού λειτουργήματος, αδιαμφισβήτητα, υπήρξε σημαντικός – αν όχι καταλυτικός – στην όλη ανέλιξη και δημιουργικότητά του.

Κι ακόμα, δεν μπορεί να παραλειφθεί και η αναφορά στα παιδιά του, τον Γιώργο και τον Παναγιώτη, τα οποία από τη μέχρι σήμερα πορεία τους, στις επιστημονικές και κοινωνικές δραστηριότητές τους, έχουν δώσει αναρίθμητα δείγματα επιστημονικής και κοινωνικής συμπεριφοράς.

Είναι περισσότερο από βέβαιο ότι τα θαυμαστά γονεϊκά γονίδια της υψηλής ευθύνης, αφοσίωσης στο έργο τους και της διακαούς επιθυμίας τους για προσφορά στην επιστήμη και στην κοινωνία, έχουν ενεργοποιηθεί στον υπέρτατο βαθμό. Ο Βασίλης Καραμάνος εξακολουθεί να ζει μέσα από τα παιδιά του και τους απογόνους του.

Αιώνιος τώρα ταξιδευτής στους αιθέρες, ο Βασίλης Καραμάνος θα εξακολουθεί, με τις πολύτιμες παρακαταθήκες του, ριζωμένες στις έλικες του μυαλού μας, να μας καθοδηγεί και να μας εμπνέει.

Διαβάζοντας οι αναγνώστες ετούτη τη γραφή δεν μπορούν παρά να σταθούν ακίνητοι και σιωπηλοί με τη σκέψη τους στα *«Έργα και Ημέρες» του Βασίλη Καραμάνου*. Και σ' αυτή την απόλυτη σιωπή είναι βέβαιο ότι θα ακουστούν έντονα οι χτύποι της καρδιάς τους. Κι αυτό θα είναι το «χειροκρότημα» για τα τόσα πολλά θαυμαστά και πολύτιμα που μας έδωσε ο Βασίλης Καραμάνος.

– Ποιος είπε ότι ο Βασίλης Καραμάνος πέθανε;

Φώτης Παυλάτος

Ενδοκρινολόγος

Νεκρολογία Βασιλείου Γ. Καραμάνου (1937-2014)

Στις 16.5.2014 έφυγε από κοντά μας ο Βασίλης Καραμάνος. Ο Βάσος, όπως τον αποκαλούσαν οι φίλοι του, γεννήθηκε στη Μυτιλήνη το 1937 και ήταν το μέρος που είχε στην καρδιά του σε όλη του τη ζωή.

Νεαρός, ειδικευόμενος στην Παθολογία, άκουσα από άλλους συναδέλφους ότι γίνονται μαθήματα για τον Διαβήτη από το Διαβητολογικό Κέντρο της Β' Παθολογικής Κλινικής του Παν/μίου Αθηνών, που εδρεύει στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο. Τόπος διεξαγωγής των μαθημάτων, που ξεκίνησαν το 1979 και συνεχίστηκαν μέχρι και το 2012, ήταν το ξενοδοχείο "Holiday Inn". Ο Β. Καραμάνος ήταν συνδιευθυντής του Διαβητολογικού Κέντρου από το 1973 έως το 1981 και έκτοτε διευθυντής. Η έκφραση «θα πάμε στα μαθήματα του Καραμάνου» ήταν διαχρονικά από τις πλέον κλασικές.

Η εβδομάδα που παρακολούθησα τα μαθήματα ήταν πράγματι συγκλονιστική. Ο Β. Καραμάνος είχε το χάρισμα της επαγωγικής διδασκαλίας και της παρουσίασης-ανάλυσης των πολύπλοκων εννοιών με απλό, κατανοητό τρόπο. Έκτοτε η τελευταία εβδομάδα του Νοεμβρίου τόσο για εμένα, όσο και για πολλούς άλλους γιατρούς ήταν κλεισμένη στο ημερολόγιό μας. Και επιπλέον, για αρκετούς από εμάς ήταν το κυρίαρχο ερέθισμα για να ασχοληθούμε ενεργά με τον Διαβήτη, ενώ για πολλούς άλλους γιατρούς να αγαπήσουν τον Διαβήτη και να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους στον τομέα αυτό.

Το Διαβητολογικό Κέντρο του Ιπποκρατείου εκπαίδευσε μεγάλο αριθμό γιατρών. Στις βιβλιογραφικές ενημερώσεις του Κέντρου, αρχικά στο μικρό γραφείο και στη συνέχεια στο πατάρι, συμμετείχα και εγώ μαζί με μικρό αριθμό γιατρών εκτός Ιπποκρατείου. Ο Βάσος είχε ένα απίστευτα κριτικό μυαλό. Με την παρουσίαση του άρθρου από τον παρουσιάζοντα, ο Βάσος είχε αντιληφθεί τα κύρια μηνύματα, όπως και τις πιθανές ερευνητικές και πρακτικές προεκτάσεις του αλλά και τις αδυναμίες-ελλείψεις του.

Είχαμε επίσης την ευκαιρία να συνεργαστούμε στη σύνταξη των κατευθυντήριων οδηγιών της Ελληνικής Διαβητολογικής Εταιρείας. Στις πολύωρες επί αρκετούς μήνες συνεδριάσεις η υπομονή του, η επιμέλειά του και η τελειομανία του ήταν βασικά χαρακτηριστικά του.

Ο Β. Καραμάνος ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την επιδημιολογία του Διαβήτη και η προσφορά του στον ελληνικό και διεθνή χώρο ήταν αξιοσημείωτη. Συμμετείχε ενεργά σε διάφορες ελληνικές και διεθνείς επιστημονικές εταιρείες αλλά η μεγάλη του αγάπη ήταν η Ελληνική Διαβητολογική Εταιρεία, που ήταν από τα ιδρυτικά της μέλη. Διετέλεσε επί σειρά ετών πρόεδρος, αντιπρόεδρος, γραμματέας και ταμίας. Πάντοτε, την υποστήριζε και την ενίσχυε με τις γνώσεις του και τις σοφές παρεμβάσεις του. Στις γενικές συνελεύσεις της ΕΔΕ η νηφαλιότητά του και η στοχαστική διάθεσή του ευνοούσαν τη διεξαγωγή ενός εποικοδομητικού διαλόγου.

Στις διάφορες επιστημονικές εκδηλώσεις η ενεργός παρουσία και εμφάνισή του ήταν πάντοτε για ουσιαστικούς λόγους και ποτέ για λόγους προβολής. Ήταν ο ήπιος και ταπεινός γιατρός μέσα στη μεγαλοσύνη του. Αποτέλεσε για πολλούς γιατρούς το πρότυπό τους.

Θα τον θυμόμαστε όλοι με αγάπη για όσα μας δίδαξε και πρόσφερε στην επιστήμη της Ιατρικής.

Καλό ταξίδι, Βάσο

ΗΛΙΑΣ Ν. ΜΥΤΑΛΛΗΣ